

MŪSU LIETUVA

NR. 41 (1626) - SEMANÁRIO - 1979 M. SPALIO - OUTUBRO 18 D. 8,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

JONAS PAULIUS II SUJAUDINA PASAULI

Airijos kardinolas O'Fiaich kvietė Popiežių "skelbti taikos jo neramiam krašte". Ispūdingi buvo Šventojo Tėvo žodžiai Droghedoj, 50 km nuo Dublino ir netoli šiaurės Airijos sienos:

Maldauju jus ant kelių, palikite smurtą ir sugrįžkite į taikos kelia. Visu savo pasitikėjimu ir meile kreipiuos ypatingu būdu į jaunimą, prašydamas nebeklausyti neapykantos, keršto ir spaudos balso. Smurtas yra blogybė, kurios negalime priimti už sprendimo priemonę. Smurtas yra nevertas žmogaus, nes sugriauna visa tai, ką jis sakosi noris apginti. Suardo žmogaus orumą, jo laisvę ir gyvybę. Smurtas yra melas, einas prieš žmogiškąją ir dieviškąją tiesą. Jeigu šiaurės Airijoje smurtas dar kiek padidės, jis nusiaubs tą žemę, kuria sakotės myli ir sunaikins tas vertybes, kurias norite apsaugoti. Dievo vardan jus meldžiu: grįžkite prie Kristaus, kuris mirė tam, kad žmonės istengtų vienas kitam atleisti ir sugyventi taikoje. Jūsų karas nėra religinis, nėra kova tarp katalikų ir protestantų, bet yra politinis. Tačiau argi karas ir neapykanta atnešė ką nors gero tautoms ir pavieniams? Argi žudynės tarp brolių neturėtų privesti prie to, kad kuo greičiausiai būtų ieškoma taikingų priemonių nesantaikai pašalinti?

Ant galo, kreipdamasis į protestantus, Popiežius pasakė:

Nei vienas Airijos protestantas tenemano, kad Popiežius yra jo priešas, nešas grėsmę ar pavojų. Priešingai, mano troškimas yra, kad visi protestantai matytų manyje tik brolių ir bičiulių Kristuje.

Galway hipodrome, 300 tūkstančių jaunimo miniai, Popiežius pakartojo Evangelijos žodžius: – Mylėkite savo priešus ir darykite gera tiems, kurie jūsų nekenčia, – po to pridūrė: – Žmogaus gyvybė yra šventa ir žudymas yra visuomet žudymas, koks bebūtų jo tikslas ar pateisinimas.

Airijos katalikų kariuomenės atstovas nevykusiai atsakė Popiežiui:

– Jeigu Šventasis Tėvas suras Airijai būdą atsiekti

smurto, mes mesim šalin ginklus.

Ne Šv. Tėvas, bet patys airai privalo ieškoti ir surasti būdą, nes Popiežius nėra tiesioginis politinių ginčų sprendėjas.

Amerikoj Jonas Paulius II padėkojo katalikams, protestantams ir žydams už pasitikimą, o Bostone pratarė ypač būdingus žodžius jaunimui:

– Daug kas sunkumuose ir nusivylimuose ieško priebėgos savi-naudoj, kūno pasitenkinimuose, svaigaluose, smurte, bet aš jums siūlau MEILE, kuri yra visai priešingas kelias šalinimuisi nuo atsakomybės.

Visų išpūdingiausia, ypač mums lietuviams, buvo Popiežiaus kalba Jungtinių Tautų Konferencijoje:

– Mūsų karta pergyveno du didelius karus Europoje ir iškentėjo jų pasekmes, atseit ištisų tautų pavergimą bei sunaikinimą, papildytą totalitarinių bei imperialistinių valdžių. Mūsų karta žino kas yra karas, žino kaip karai užsiliepsnoja ir užtat žino kaip tų karų būtų galima išvengti. Deja, liūdnas faktas yra šitas, kad tautos ir generacijos nemoka perduoti vaikams savo patyrimų: naujosios kartos pakartoja lygiai tas pačias klaidas, kurias buvo papildžiusios gyvenusios prieš jas. Viena iš tų klaidų yra apsiginklavimo lenktynės. Tiesa, kad romėnų priežodis sako: – Jei nori taikos, ruoškis karui, – bet Popiežius pažįsta taip pat atvirkščią to priežodžio pusę: – Nuolatinis ruošimasis karui, toji nesuskaitoma daugybė vis tobulesniu ir baisesnių ginklų, parodo norą jam tikrai pasiruošti. O kas yra karui pasiruošęs argi nesudaro grėsmės kada nors, kokioj nors pasaulio vietoj, tikrai tą baisųjį visuotino sugriovimo mechanizmą užvesti?

Giliausia karų priežastis yra Žmogiškųjų Teisių pažeidimas. Bendru Žmogaus Teisių Deklaracija buvo padaryta kaip tik šiuose Jungtinių Tautų rūmuose 1948 metais, kaipo atsiliepinimas tų žmonių, kurie norėjo ant visados išsilaisvinti nuo karo. Deja, mūsų gadynė dar nėra taikos, bet pokario ar prieškarinio gadynė.

Svarbiausia, kad Popiežius palygino karo dievaitį, o geriau sakant pabaisą, su dvideidžiu romėnų dievaičiu Janus, kurio vienas veidas yra totalitarizmas, spaudžias tautą iš vidaus, o antras imperializmas, tykojās pagrobti kitas tautas. Paragino Jungtinių Tautų vadeivas gerbti atskirų piliečių ir tautų, ypač gi mažų tautų teises ir lygybę. Tos tautos, kurių nepriklausomybė per jėgą buvo atimta arba susilpninta, turi turėti lygiai tas pačias teises kaip ir visos kitos tautos. Pasmerkė koncentracijos stovyklas, kankinimus ir spaudą, linkėdamas kad tos baisybės pranyktų ant visados nuo žemės paviršiaus.

Pagaliau Popiežius apgailėjo nelygų turto išdalinimą pasauly, prašė kad amerikona nepasitenkintų mesti vargšams vien savo pokylių trupinius ir ragino juos prie paprastesnio gyvenimo.

Linkėjo dar atominių sandėlių išardymą, palestinių ir libaniečių teisių pripažinimą ir Jėruzalės miesto sutarptautinimą.

ML KAINORAŠTIS IR TVARKA:

Metinė prenumerata Brazilijoj iki liepos mėn.: 300 Cr., paskui daugiau.
 Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 18 Dol.
 Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 25 Dol.
 Prenumerata oro paštu į tolimus kraštus: 30 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS: 3.000 Cr.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS: 1.500 Cr.

Atskiro numerio kaina: 8 Cr.

Užuojautos, sveikinimai ir skelbimai (anūncios) mokami už skilties (kolonos) centimetra po 30 Cr.

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako.

Straipsnius ir korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra, prašydama taip pat skaitytojų pasisakymo bei recenzijos. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Laikraštis spausdinamas PIRMADIENIAIS.

Vietinės žinios ir pranešimai (9-10 pusl.) įteiktini Redakcijai neveliau kaip iki sekmadienio vakaro.

Čekius, perlaidas ir administracinius laiškus rašyti "Stanislao Šileika" vardu.

Kauno teatras ir aikštė dabar lietuvių pa vadinta ROMO KALANTOS vardu

IŠ VOKIETIJOS rašo

K. Jonas Dėdinas

"KALANTOS AIKŠTĖ" KAUNE**VOKIEČIŲ ŽURNALISTĖS ĮSPŪDŽIAI LIETUVOJ**

Vakarų Vokietijoje plačiai skaitomas laikraštis "Deutsche Tagespost", rugsėjo 19 d. numeryje, atspausdino porą stambių straipsnių apie Lietuvą. Vieną jų parašė Diethilda Treffert, "Katalikų žinių agentūros" (Katholischen Nachrichtenagentur) korespondentė, neperšienai turistavusi Lietuvoje, o antrąjį – hamburgietis kunigas Wilm Sanders, lankęsis rugpjūčio mėnesį Baltikume.

Diethilda Treffert savo turistinius įspūdžius antraština: "Kalantos aikštėje Kaune" ir tuoj stambiu šriftu paryškina, kad Lietuvos Katalikų 1972-ųjų metų sukilimas nėra nei pamirštas, nei numarintas. Žurnalistė domėjusiusi Kauno kunigų seminarija, bet ypatingai susitelkusi teatro aikštėje, kur 1972 metais gegužės 14-tąją susidegino dvidešimtmetis Romas Kalanta, protestuodamas prieš lietuvių religinį ir tautinį teriojimą. "Ar Kalanta Kaune ir Lietuvoje dar prisimenamas? Ar jis kaip nors įtakoja lietuvių? Ar jo tautiečiai kaip nors susirišę su Kalantos laidotuvių sukilimu, kurį tik per keturias dienas nuslopino specialūs Maskvos militariniai daliniai?" – klausia stambiomis raidėmis vokiečių žurnalistė Treffert.

Diethilda, palyginusi Kauną su Vilniumi ir kitais Pabaltijo miestais, randa jį, Kauną, simpatingu miestu, kur alkūniuojasi judrūs būriai ties didprekynamiais, kur vitrinosa, tegul ir už murzinokų langų, nemaža prekių. Vokietė turistė įsiliejusi į "Laisvės alėją" (taip ji parašo po viena nuotrauka) bando kaip nors nusirti prie teatro aikštės. Kur ji? Diethilda užklausia rusiškai vieną praeivį. "Jo atsakymas man užtrenkė burną", – rašo vokiečių "Praeivis norėdamas pasitikrinti ko klausiu, ar man pabrėžti, o gal net prieš "rusę" pasididžiuoti, manęs užklause: "Ar jūs ieškote Kalantos aikštės?" – "Aš neatsistebėjau, – tęsia vokiečių žurnalistė, – kaip drįso tasai lietuvis viešumoje rusų nekenčiamo sukilėlio pavardę garsiai ištarti ir tai dar tokiai, kuri jį užkalbino Lietuvoje nekenčiama rusų kalba?" – "Pakeliui aš dar delis kartus klausinėjau teatro aikš-

tės, ir visi man nurodydavo ją, – kai kas prasmingai šypsodamasis, – nenutylėdami "Kalantos" pavardės" – stebisi žurnalistė.

Kaip atrodo toji Kalantos aikštė? – Neperdidelė aikštė, apaugusi liepomis ir klevais o jos vidury medžių šešėliuose mažutis tvenkinukas. Gal kaip tik ant jo krašto padėjo Kalanta savo baisios mirties priežastį paaškinantį raištelį. Pagal žurnalistę, Kalanta vykusiai pasirinko tokią aikštę savo mirčiai aplinkui prekynamiai, knibžda kauniečiai, prie pat "Laisvės gatvės" ir prie Vykdomojo komiteto. Visa tai priduoja tai mirčiai giliai prasmingą simbolinį foną. Pagaliau juk nepertoli ortodoksų stiliaus bažnyčia, nors iškoneveikta tuo, kad paversta muziejumi, bet vistiek jos kupolose dar spindi kryžiai.

Vokiečių žurnalistė eina dar toliau. Ji jaučiasi kauniečių drąsa savo Kalantą viešai išpažinti sujautrinta, giliai dvasioje paveikta. Ji junta, jog giliau po paviršutiniškai mieščionių gyvenimu turi slypėti kas giliau ir rimčiau. Tikrai. Kai vakare Diethilda kontaktuojasi su "Lietuvos Bažnyčios kronikų" atsakingaisiais, ten patiria, jog Bažnyčia ir tikintieji prisiglaudę dalinai pogrindyje, kur gali puoselėti savo religinį gyvenimą taip ir tiek, kiek prasminga, kurio valstybinės įstaigos jau nebeužgriebia. Per 40 "Babilono nelaisvės" metų juk reikėjo išgudrėti, kaip sugyventi su ateistiniu smurtu. Vokiečių žurnalistei iš viso paašikėjo, kad lietuvių tauta dar 78 % katalikiška, nors velka skausmų kryžių klupdama.

Kokia Lietuvos valstybė bejėgė prieš lietuvių tikinčiųjų atsparą, matosi jau net iš virtinės "religijos reikalams įgalotinių". Po storžievio ir betaktiško Rugienio, – kaip tik po jo vėliava 1972 išsiveržė kauniečių neramumai. Sekė Maskvoje išgudrintas Tumėnas, metų metais bandęs neva nuolaidomis Bažnyčiai sužvejoti valstybei palankių vadovaujančių asmenybių. Tumėnas, kaip ir Rugienis sudužo į "Kronikas". Jiedu ne tik nenutildė "Kronikų", bet dar daugiau – supriežastino dar kitus pagrindinius leidinius. Judviejų pėdsakais Anilionis savo karjeros pradžioje irgi iškilmingai atstatė krūtinę prieš "Kroniką", de ja – lig šiol be užsimotos pasėkos. Pagal "Deutsche Tagespost" laikraštį, Anilionis bažnytinę įtampą tiek paštrinęs, kad jau grėsia vėl atviros konfrontacijos pavojus.

"Deutsche Tagespost" žurnalistė stebisi lie-

tuvių maldingumu. Ir šiokiadieniais gausokai lankomos pamaldos, net ir jaunimo. Žurnalistė pastebėjusi, kaip Aušros Vartuose nuo ryto ligi pietų laikomos Mišios ir tai kunigų netik sau, o gausiems maldininkams. Vokiečių turistai patyrę, jog Aušros Vartuose saugoma popiežiaus Jono Pauliaus II kardinoliškoji biretė.

Žurnalistei Diethildai atrodo, jog baltiečiai esą konservatyvūs katalikai, nes kunigai nugarą link žmonių laiką Mišias, tikintieji dar nedrįsta ranka priimti komunijos. Tai smulkmenos prieš tai, – rašo vokiečių, – kad tikėjimas pilnas, gyvas, veržlus. Viena jauna mokytoja žurnalistei tvirtinusi, kad ji, kaip ir beveik visi lietuviai, esanti trykštanti katalikė. Kai žurnalistė paklaususi: Ar ir kaip galinti savo tikėjimą praktikuoti, j tai jaunos mokytojos atsakymas: "Apie tai viešai nesiaiškina niekas"

"Deutsche Tagespost" žurnalistė pastebėjusi, kad tiek Vilniuje, tiek Kaune žymiosios ir kitų bažnyčių dauguma uždarytos ar nuprasmintos, t.y. paverstos koncertų, kinų, sporto salėmis, net sandėliais. Po karo kauniečių skaičius padvigubėjo, religiškas nesumažėjo, tačiau valdžia leidžia jiems tik 14 bažnyčių. Žurnalistės sutiktieji kunigai jau pagyvenę, nes Kauno kunigų seminarijai primestas trumparegiškas "numerus clausus". Joje dabar mokosi vos 76 alumnai. Žurnalistė džiaugiasi patyrusi, kad seminarijai leis nodotis buvusio jos bažnyčia ir leis pasistatyti tikinčiųjų lėšomis klierikams bendrabutį. Šalia šios seminarijos Lietuvoje išmokslinami slapti klierikai, kurie šventinami kunigais. Kur, kaip ir kiek jų tokių esą, nepavykę patirti viešniai iš Vakarų Vokietijos.

Vienas Vilniaus klebonas viešniai tvirtinęs, jog 75 % vaikų krikštijami, tiek pat pasiruošia pirmajai Komunijai ir truputį mažiau su tvirtinimo sakramentui. Du trečdaliai santuokų-bažnytinės. Sekmadieniais gausu Mišių ir dauguma jų sausakimšai lankomos. Išgąstinga stoka religinės literatūros. Atrodo, kada nors valdžia leis atspausdinti katekizmą ir maldaknygę labai ribotu tiražu. Visa tai, ką tvirtino vokiečių žurnalistei, jau atspausdinta pogrindyje.

Kas į Lietuvą žvelgia tik paviršutiniškai, tas ją pastebi esant tokia, kaip ir kitos 14 sovietinių respublikų. Gi jei kas Lietuvoje akyliau ir ausyčiau pasisukinėja, tas atranda jos tikrąją lietuviškąją širdį pulsuojančią požemyje, kur gyvuoja nemarioji lietuvių esmė. O jos tenai (nukelta į sekantį puslapį)

neprieina net labai išgudrinti ateistinės valstybės agentai. Jeigu valstybė kiek atleistų Bažnyčiai rankveržius, pagrindinė veikla gal net dingtų, bet tuo pačiu ji suviešėtų, ir pasirodytų, jog per 40 sovietinio režimo metų ši Pabaltijo tauta išsilaiškė pasigėrėtimai katalikiška. O kaip tik to labiausiai būgštauja ateistai, — baigia Diethilda Treffert, vokiečių "Deutsche Tagespost" žurnalistė savo turistinius įspūdžius.

SUPLIKACIJOS UŽ LIETUVOS BAŽNYČIA

Rugpjūčio mėnesį lankėsi Lietuvoje vokiečių grupė, kurios vienas dalyvių — kunigas Wilm Sanders — aprašo savo įspūdžius vokiečių laikraštyje "Deutsche Tagespost". "Savo kelionės metu sutikau vieną lietuvių kunigą, — rašo hamburgietis Wilm Sanders, — kuris man įteikė drožtą "Skausmingojo žmogaus" skulptūrėlę. Sanders taip vadina savo kalba lietuviškąjį Rūpintojėlį. Turistas toliau aprašo jo gautojo Rūpintojėlio originalą, esantį žymiojo lietuvių tapytojo Čiurlionio muziejuje. Vokietis kunigas keliauninkas priduria: "Anas lietuvis kunigas, įteikdamas man tą mielą Rūpintojėlį, pasakęs: kad Lietuvoj Bažnyčia panašiai jaučiasi, kaip tas "Skausmingasis žmogus". Iš tikro, — rašo grįžęs vokiečių Sanders, — gal tai vyčiausias simbolis ir yra tos varginamos bažnyčios ir tautos. Kur lietuvių begyventų, jie garbingą vietą parengia savo tautos simboliui. Tai man įrodo Jungtinių Amerikos Valstijų Vašingtono tautinė šventovė, kurios vienoje koplytėlėje lietuvių įrengė savo Šiluvos, Vilniaus, Trakų, Pažaislio Marijos šventovių memoralus. Šios lietuviškos koplytėlės šoninėje sienoje netrūksta berymančio susimąsčiusio Rūpintojėlio.

Mums, vokiečiams, yra visalaukė pareiga melstis už Lietuvą, susirišti su Lietuvos tikinčiais. Tam padaršino juk ir popiežius Jonas Paulius II, nusiųsdamas Lietuvon savo kardinoliškąją kepuraitę. Lietuvos "Skausmingasis žmogus", — rašo vokiečių turistai, įdėjęs laikraštį gautojo Rūpintojėlio nuotrauką, — turėtų vis ir vis mums priminti, jog lietuvių laukia iš mūsų, iš vokiečių tikinčiųjų užtariamųjų maldų, suplikacijų.

Ir lietuviškai pamaldžiai nusiteikęs šis vo-

kietis pasiūlo melstis tuo tekstu, kurį kalbėjo lietuvių pereinamais metais spalio 7 dieną Kolno katedroje:

— "Dieve, Tėve mūsų, Lietuvos katalikų Bažnyčia yra tokia, kaip Kristus Rūpintojėlis. Kaip Kristus plakė, erkėčiais vainikavo, išjuokė, ligi paskutinių jėgų nuvargino, taip leidi Tu Lietuvos krikščionims dalyvauti Tavo Sūnaus skausmuose. Mes jungiamės užtarimo maldai, tikėjimo vienybės ir meilės su Lietuvos Bažnyčia per Tavo Sūną:

— Mes meldžiamės už visus, kuriuos dėl tikėjimo ar dėl laisvės kas šnipinėja, persekioja, skriaudžia, suima, tardo, nuteisia, įkalina, ištreimia, — Dieve, duok jiems kantrybės iš Kristaus kryžiaus.

— Mes meldžiamės už Lietuvos katalikus, kad jie galėtų lankyti sekmadienių pamaldas be baimės dėl to nukentėti, kad jiems leistų norimai švęsti bažnyčines šventes, kad jiems leistų drąsiai skelbti Dievo žodį, kad jiems netrūktų autorių ir leidėjų pagrindinei spaudai, kad jie nepavargtų siekti laisvės, kurios žada Evangelija.

— Mes meldžiamės už visus vyskopus, kunigus, diakonus, kateketus, kuriems kliudo atlikti pareigas. Mes meldžiamės už tuos iš pareigų pašalintus vyskopus, kad jie išeitų iš namų arešto ir grįžtų į savo vyskupijas. Mes meldžiamės už vyrus ir moteris, kurie norėtų pagal Evangelijos patarimus gyventi vienuolynuose, kad jiems nekliudytų valstybė įgyvendinti jų siekius Kristui.

— Mes meldžiamės už kiekvieną tikintįjį, kuris dėl tikėjimo ir pamaldumo nukentė vienuomenėje ar pareigose.

— Mes meldžiamės ir už save, kad mūsų tikėjimas Kristui nesusilpnėtų ir atsakomybė už varginamuosius, suvaržytuosius, persekiojamuosius išliktų gyva, paveiki.

— Tėve mūsų danguje, stiprink mūsų brolius ir seseris žemėje, varginamus dėl tikėjimo. Gausiai teik ir mūsų maldų dėka jiems kantrybės ir meilės, kad jie savo negaliose, prievartavimuose tavimi pasitikėtų ir nesusvyruotų kaip Tavo liudytojai. Mes viso to prašome per Kristų. Amen.

Tokią suplikacinę maldą už Lietuvą baigia savo kelionės Lietuvoje aprašymą vokiečių turistai kunigas Wilm Sanders.

LIETUVOS VALSTYBĖ EGZISTUOJA

Laisvasis pasaulis denonsavo (paskelbė negaliojančiais) nelegalius Sovietų ir Nacių aktus, nukreiptus prieš Lietuvą. Ne viena vyriausybė laisvame pasaulyje nepripažino Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Imperiją.

Legaliai ir šiandien Lietuva egzistuoja kaip valstybė. Jos statusas yra labai panašus į Čekoslovakijos statusą, kai ji buvo Hitlerio okupuota. Lietuvo diplomatiniai ir konsuliariniai atstovai yra pripažinti JAV ir kitų Europos ir Pietų Amerikos valstybių.

Deklaracijoje, pasirašytoje birželio 29 d. 1954 metais, Washingtone, dalyvaujant prezidentui Eisenhoweriui ir Didžiosios Britanijos premjerui Winstonui Churchillui buvo pasakyta:

"Prisimenant buvusias suverenines valstybes, kurios šiandien yra pavergtos, mes nedalyvausime jokiame pasitarime ar sutartyje, kuri patvirtintų ar pratęstų jų priverstinę subordinaciją".

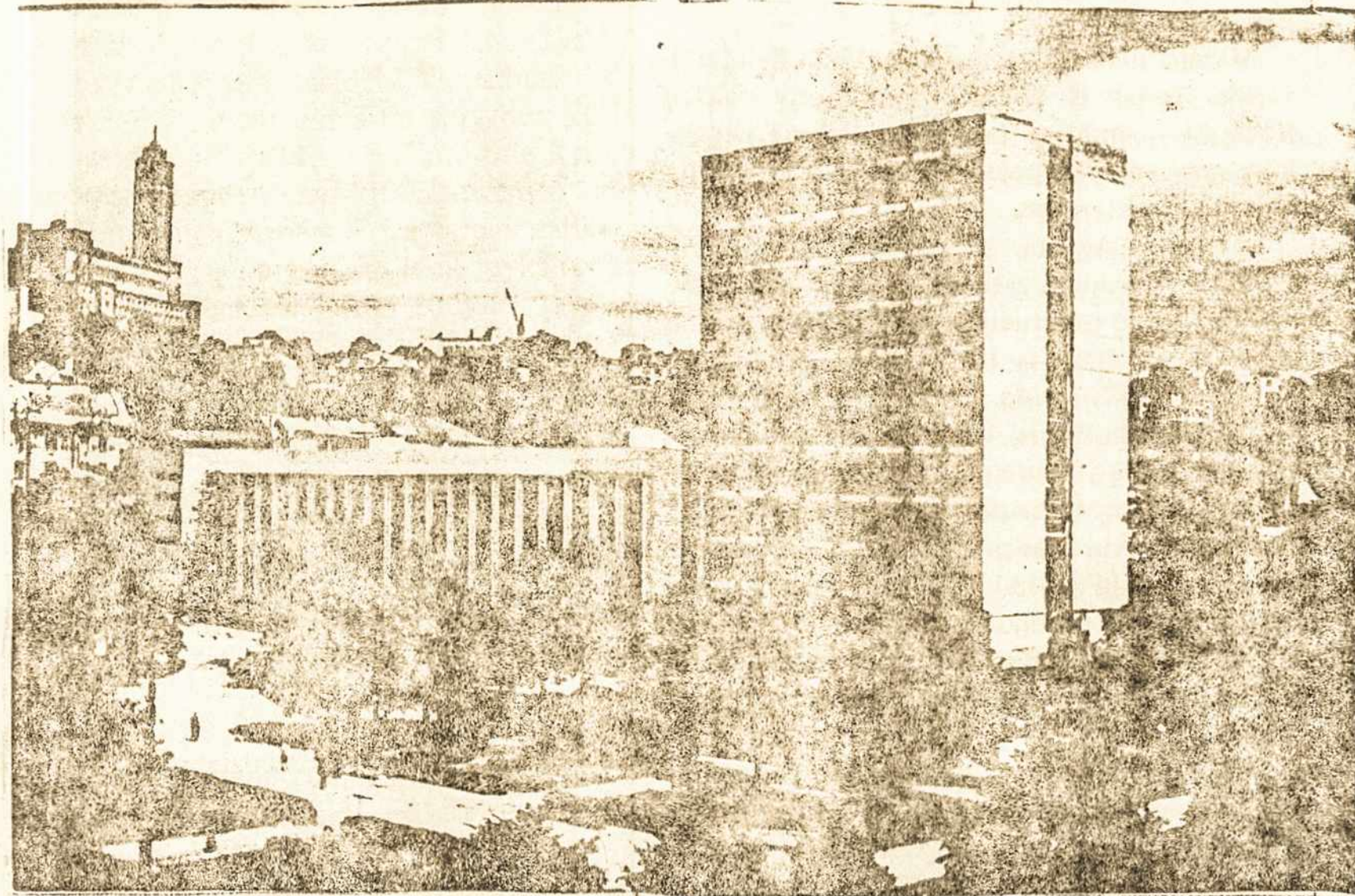
Panašus teigimas buvo padarytas ir JAV Sekretoriaus John Foster Dulles, kuris yra pareiškęs tokioje formoje:

"JAV greitai paskelbė negaliojančia šią agresiją ir atsisakė pripažinti Baltijos valstybių prievartinę inkorporaciją į SSSR sudėtį. Šiandien, jau praėjus 18 metų, noriu užtikrinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos piliečius, kad jie nėra mūsų užmiršti. JAV siekia ir nori matyti, kad suvereninės teisės ir nepriklausomas valdymas vėl būtų atstatytas dėl tų, kurie prievartiniu būdu buvo išmušti iš laisvų valstybių gyvenimo kelio".

Toks pranešimas buvo padarytas 1958 metais.

Vadovaujantis modernia tarptautine teise, aneksijos nepripažinimo principų automatiškai įpareigoja visus pasaulinės bendruomenės narius (valstybes) praveisti atitinkamas priemones tarptautinės teisės rėmuose ●

LAISVOJI LIETUVA

Vilniaus universitetui 400 metu

Rašo Linas Rimkus

Senajo Vilniaus universiteto kiemas (XIX amžiaus gravūra)

(tesinys iš praeito numerio)

Vilniaus akademija buvo ne tik švietimo centras Lietuvoje. Jis tapo ir kultūrinis židinys. Į akademiją rinkdavosi Vilniaus gyventojai klausyti disputų ir dalyvauti įvairiose šventėse. Veikė akademijos teatras, kuriame buvo ruošiami studentų dialogai ir vaidinimai. Iš pradžių vaidindavo kituose kraštuose statytus veikalus, bet ilgainiui pradėjo kurti scenai veikalus savi akademijos autoriai, kaip, pvz. Danielius Butvila (1663 – 1666 m. akademijos rektorius), Motiejus Kazimieras Sarbiejus ir daugelis kitų.

Sarbiejus, akademijos auklėtinis ir vėliau retorikas, filosofijos ir teologijos profesorius, buvo vienas žymiausių ano meto poetų. Jo kūryba buvo žinoma visoje Europoje.

Nuo septynioliktojo amžiaus vidurio iki aštuonioliktojo amžiaus vidurio Vilniaus akademija pergyveno sunkius laikus. 1655 m. Vilnių užpuolė ir apiplėšė rusai ir kazokai. Kilo gaisrai, kurie degė maždaug 17 dienų. Nukentėjo ir Vilniaus akademija. Nuo 1657 m. vėl pradėjo veikti, kiek leido sąlygos, viena kita žemesnioji klasė. Tik 1660 m. normaliai galėjo pradėti veikti visos žemesniosios klasės, o pati akademija tik 1662 m.

Netrūko ir kitų nelaimių. 1672 ir 1673 m. Vilnių nusiautė vidurių šiltinės epidemija. 1702 m. Vilnių apiplėšė švedų kariuomenė, o 1705 m. rusų ir saksų kariuomenės. 1710 m. siaubė didysis maras, paguldęs tūkstančius Vilniaus gyventojų. 1706 ir 1715 m. buvo dideli

gaisrai, o 1773 – 35 m. vėl buvo rusų invazija. 1734, 1741, 1748 ir 1749 m. Vilnių vėl alino dideli gaisrai, ypač 1734 m., kuomet sudegė maždaug trys ketvirtadaliai miesto.

Dėl šių visų nelaimių Vilniaus akademija nerodė daug gyvastingumo moksle ar kultūrinėje bei religinėje veikloje. Prisdėjo ir sumažėjęs reikalas liaudyje ginti katalikų tikėjimą. Atrodo, kad buvo tenkinamasi išlaikyti įgytus pasiekimus.

Vidaus nelaimės taip pat užkirto kelią kultūrinei įtakai iš Vakarų. Tuo metu Vakarų Europoje, naujoms švietimo idėjoms įsigalėjant sparčiai vyko persiorientavimas ir studijų akiračio praplėtimas.

Aplinkos įvykiai, akivaizdžiai stabdę Vilniaus akademijos vystymąsi, neigiamai atsiliepė ir į vidinę institucijos padėtį. 1641 metais karalius Vladislovas IV, patvirtindamas universiteto teises, leido steigti kanonų ir civilinės teisės fakultetus. Kiek vėliau buvo duotas leidimas steigti medicinos fakultetą. 1644 m. Leonui Sapiegai paaukojus stambią pinigų sumą, teisės fakultetas pradėjo veikti, bet dėl Vilniaus nelaimių greitai neteko paramos ir beveik užsidarė – reguliariai veikė tik kanonų teisės fakulteto dalis. Tuo tarpu planas medicinos fakultetui steigti visai nepamatė dienos šviesos.

Neramūs laikai paveikė ir Vilniaus akademijos studentų drausmę. 1674 m. įvyko retorikos ir poetikos klasių streikas. 1677 m. teologijos ir filosofijos fakultetų studentai bandė

patys išsirinkti akademijos rektorių. Bene ryškiausias maištavimo pavyzdys buvo 1682 m. Pasklidus gandams, kad kalvinai pagrobę vieną neseniai katalikų tikėjimą priėmusį seminaristą, dalis akademijos studentų užpuolė reformatų bažnyčią... ir nugriovė iki pamatų.

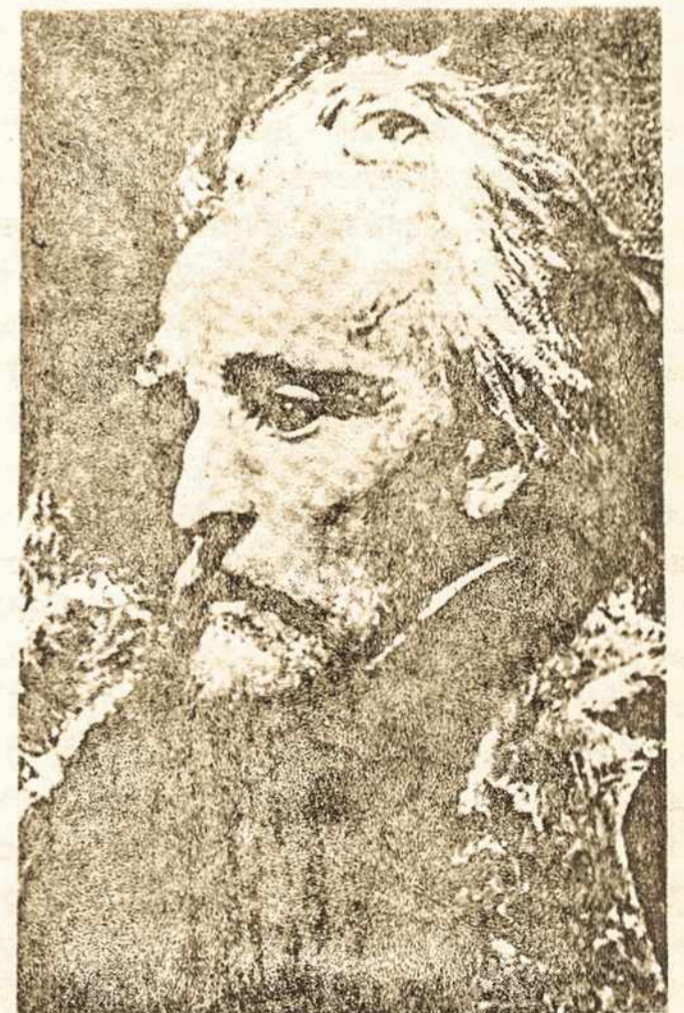
Tačiau ir per šį laikotarpį Vilniaus akademija neatsisakė savo kultūrinių siekių. Kanonų teisės fakultete dirbo žymių profesorių. Išskirtinai pasireiškė iškalbos mokslų žmonės. M. K. Sarbiejiaus mokinio Liauksmo vadovėlis apie praktišką iškalbos taisyklių pritaikymą (Praxis oratoria, 1645 m.) buvo tuo metu plačiai vartojamas visoje Europoje.

Istorijos srityje reikėsi Albertas Kojalavičius-Vijūkas. Buvo išleisti jo istoriniai veikalai, daugiausia apie Lietuvos bajoriją. Žymiausias Kojalavičiaus veikalas yra lotynų kalba dviejų tomų "Lietuvos istorija" (Historiae Lituanae pars prior), išleista 1650 metais. Taipgi buvo rūpintis matematikos kurso lygio kėlimu.

Šis rūpestis kelti matematikos kurso ir kitų dėstomųjų dalykų lygį įveda Vilniaus akademiją į trečiąjį – persiorientavimo laikotarpį. Persiorientavimo šaknis galima ir anksčiau pastebėti. Jėzuitų ordinas, pamatęs akademijos negyvingumą karo ir gaisrų nualintame Vilniuje, 1645 m. pasiuntė iš Romos vizitatorių F. Banfi padėčiai ištirti. Jis rado nepakankamą mokslo pažangą, ypač žemesnėse klasėse.

Antras akstinas reformai buvo prijų vienuolių ordino vadovaujamos mokyklos, kuriose buvo dėstomi naujasi gamtos ir tikslieji mokslai, moderniosios kalbos ir kt.

Šis paskutinis Vilniaus akademijos laikotarpis pasižymėjo sumodernėjimu ir supasaulėjimu. Tačiau mokslo sekuliarizacija akademijoje prasidėjo vėliau negu Vakarų Europoje, nes anksčiau minėtos nelaimės nutraukė santykius su Vakarais. Be to, krašte sunkiai vystėsi pramonė, kuri būtų skatinusi tikslųjų ir gamtos mokslų vystymąsi. Vis dėlto akademija pradėjo sparčiai sekti Vakarų pavyzdį, įvesdama daug naujovių per palyginant ramius Au-

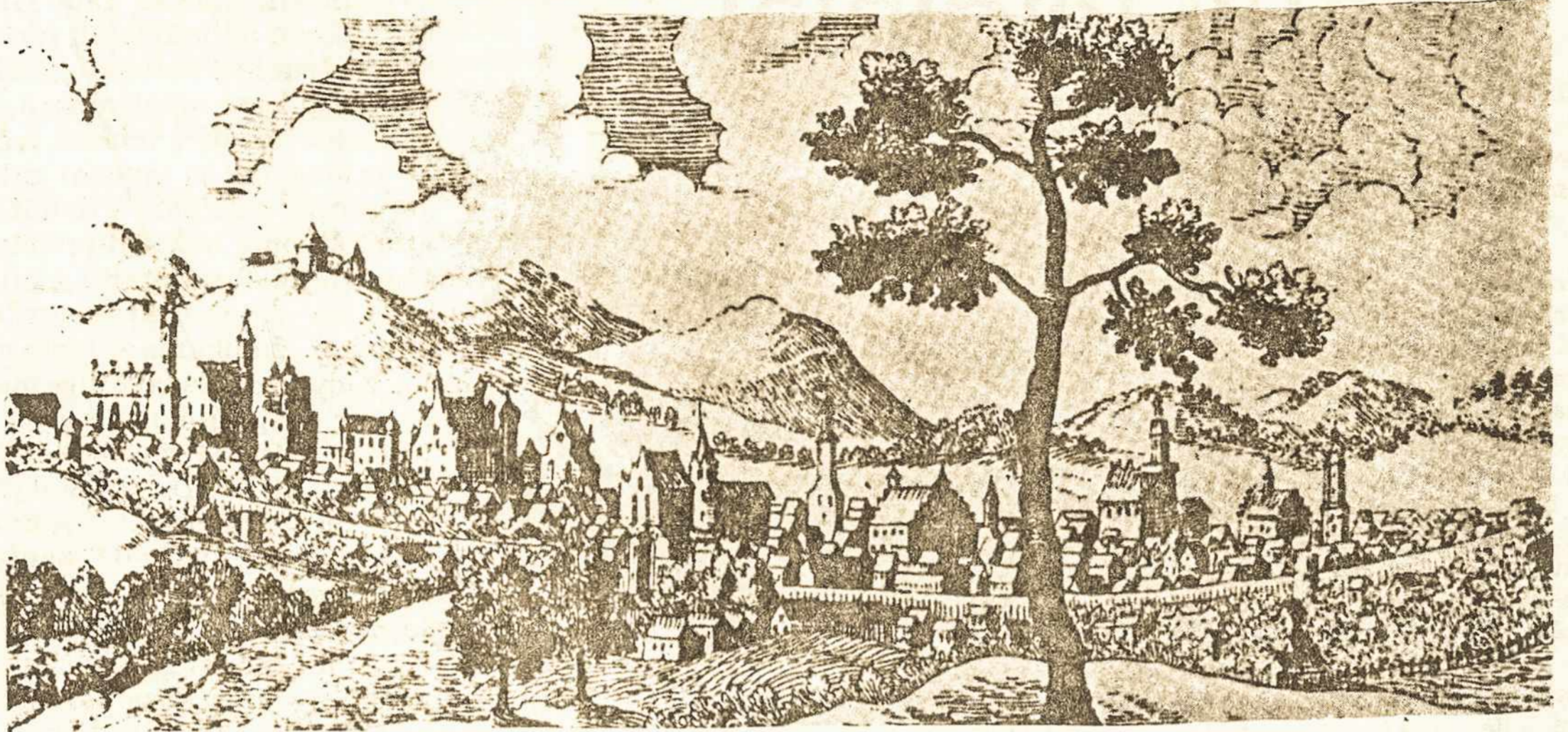

Petras Skarga
(1536–1612 m.)

Pirmasis Vilniaus akademijos rektorius, 1579–1584 m. (J. Mateikos paveikslas).

(nukelta į sekantį psl.)

VILNIAUS UNIVERSITETUI 400 METŲ

Senoj Vilniaus vaizdas (XVII amžiaus raižinys).

gusto III valdymo metus (1733 – 1763 m.).

Vienas pirmųjų ir ryškiausių pasaulėjimo žymių buvo filosofijos sričių išsiskaldymas į savitas mokslo sritis. Matematika ir fizika išsivystė kaip atskiros disciplinos, panašiai buvo ir su filosofijai artimesnėmis mokslo šakomis – istorija ir geografija.

Buvo pradėta dėstyti modernias kalbas, ypač vokiečių ir prancūzų. Daug pažangos padarė farmacijos ir medicinos sritys.

Per šį laikotarpį Vilniaus akademijoje tikslieji mokslai pasižymėjo ypatingu iškilimu. Fizikoje buvo pateikiami vėliausi gamtos mokslų laimėjimai. Buvo dėstomi Niutono klasikinės mechanikos principai; Levenhuko tyrinėjimai mikroskopu; Dekarto, Niutono ir kitų šviesos reiškinių tyrimai.

Astronomija apėmė žymių Europos astronomų Koperniko, Keplerio, Galilėjaus, Niutono ir kitų pažiūras. Šioje srityje ypač pasireikė akademijos profesoriai Tomas Žebrovskis ir Martynas Počobutas.

Steponas Batoras
(1533–1586 m.)

Didysis Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius (1576–1586 m.) 1578 m. liepos mėn. 7 d. suteikė Vilniaus jėzuitų kolegijai universiteto titulą, teises ir privilegijas.

Tomas Žebrovskis baigė akademijos filosofijos ir teologijos fakultetus ir toliau studijavo Vienoje ir Prahoje. Grįžęs 1753 m. vasarą į Vilnių, jis pradėjo profesoriauti. Dėstė matematiką. Šalia įprastinės aritmetikos, algebros ir kt. jis dėstė kintamus dydžius, diferencialinį ir integralinį skaičiavimą, t. y. aukštąją matematiką.

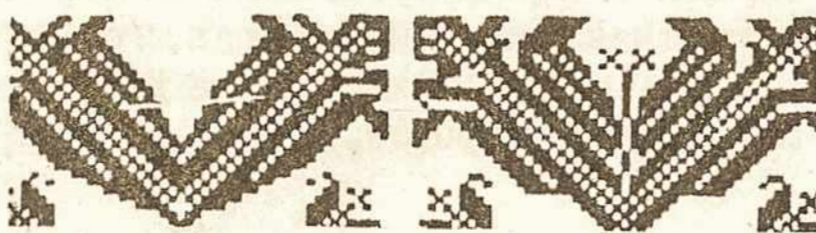
Tais pačiais metais Žebrovskiui pavyko įsteigti astronomijos observatoriją. Iš pradžių tai buvo tik prietaisų kabinetas su nedidele biblioteka. Net su šia kuklia observatorija buvo atlikta daug darbų.

Žebrovskiui mirus, baigminiai observatorijos darbai atiteko Martynui Počobutui. Počobuto sutvarkyta ir vadovaujama Vilniaus akademijos observatorija padėjo iškelti akademiją į Europos mastu žinomą matematikos mokslo centrą.

Iš esmės per šiuos du laikotarpius nepasikeitė požiūris į lietuvių kalbą. Ji, kaip iš pradžių ir lenkų, buvo laikoma vietine kalba, reikalinga liaudžiai katalikinti. Tačiau pamažu lenkų kalba pradėjo įsitvirtinti, t. y. tapti jau nebe vietine. Akademijoje mokslas vyko lotynų kalba. Tačiau, mokydamiesi lotynų kalbos, mokiniai buvo verčiami tekstus versti ne į lietuvių, o į lenkų kalbą. Šiuo atžvilgiu galima tvirtinti, kad Vilniaus akademija prisidėjo prie lenkų kalbos plitimo Lietuvos šviesuomenėje.

Iš kitos pusės, akademija ir toliau puoselėjo lietuvių kalbos mokslą. 1677 ir 1713 m. buvo išleistos paskutinės dvi K. Sirvydo žodyno laidos. Jomis pasinaudojo vėlesnių žodynų rengėjai kaip Dionizas Poška, Simanas Daukantas ir Fridrichas Kuršaitis. 1737 m. akademijos spaustuvė išleido lotynišką lietuvių kalbos gramatiką (Universitas Linguarum Lituaniae). Gramatikos autorius nežinomas, tačiau spėjama, kad galėjo būti pats K. Sirvydas arba J. Jaknavičius.

PASAULIO LIETUVIS

Universiteto antspaudai

Vilniaus u-to antspaudo paaiškinimėlis: viršų viduryje – Grigaliaus XIII herbas (slibinas) – jis pripažino VU teises, (kairėn laikrodžio kryptin) Stepono Batoro (pripažino univ. teises) Stanislovo Augusto Poniatovskio (L.os Did. Kunig. ir Lenkijos karalius, kai antspaudas buvo pagamintas) (mažesnis) – Sapiegu – Lietuvos kunigaikščių, u-to remėju, apačioje – vysk. Valerijono Protasevičiaus, pasikvietusio jėzuitus u-to steigti (mažesnis) – Radvilų šeimos, V. u-to remėju Vladislavo Vazos IV – L-os DK ir Lenkijos Karalius Žygimanto Augusto – L-os DK, davusio savo biblioteką u-tui.

Nauji leidiniai

ISLEISTI K. DONELAIČIO RAŠTAI

Lietuvoje „Vaga“ išleido pilną Kristijono Donelaičio kūrybos rinkinį — Raštus. Tai esąs pirmas toks leidinys visoje jo kūrybos spausdinimo istorijoje. Čia sukaupta ne tik visa poeto grožinė kūryba, bet ir jo laiški, vertimai, įvairi archyvinė medžiaga, liečianti jo gyvenimą bei literatūrinę veiklą.

Ruošiant šį leidinį, Lietuvių kalbos ir literatūros institutas sutelkė didžiulį kalbininkų ir senosios lietuvių raštijos specialistų būrį. Jiems teko išspręsti daug sudėtingų tekstologinių klausimų, pagrindiniu spausdinamų tekstų šaltiniu laikant turimus poeto autografus. Labai sudėtingas ir iki šiol galutinai neišspręstas prozodinių ženklų K. Donelaičio autografuose klausimas, patraukęs filologų dėmesį ir už mūsų šalies ribų.

Remiantis moksliniais K. Donelaičio autografų tyrimais, padaryta nemaža naujų išvadų. Visų pirma paaiškėjo, kad Donelaičio kur kas daugiau ir labiau atsidėjęs dirbta prie savo rankraščių, negu iki šiol buvo manoma. Eilė faktų sustiprina teiginį, kad „Metai“ parašyti toli gražu ne vienu užmoju.

K. Donelaičio autografai leidinyje perteikiami su visomis jų ypatybėmis, taigi ir su visais prozodiniais ženklais. Tačiau šis leidinys skirtas ne vien specialistams filologams. Todėl Donelaičio tekstai leidinyje sudvejunami: greta autentiškojo teksto pateikiamas ir pagal dabartines fonetikos, morfologijos, skyrybos normas redaguotas pilnas poeto grožinių kūrinių tekstas. Jame niekur nekeista autoriaus leksika, palikti ir kai kurie būdingieji donelaitiškosios kalbos ypatumai. Spausdinami išsamūs komentarai, atskirai atskleidžiama K. Donelaičio kūrybinė laboratorija.

Straipsnių spaudai apie šį rinkinį paruošė Aukšė Aukštikalnienė, knygų propagandos ir reklamos biuro redaktorė.

V. Gytis

SVAJOS

*Aušta rytas, teka saulė
Bunda žemė Paranos,*
Bet širdies man neramina
Vaizdai žemės svetimos.*

*Gimto krašto vėversėliai
Visi skriskite čionai,
Ir užtraukit sutartinę,
Kad skambėtų amžinai...*

*Aukštą dangų pamylėjau:
Ten žvaigždučių milijonai,
O tarp jų baltas mėnulis
Linksmi šviečia žemės šoną.*

*Tik aš čia svečioj šalyje
Sau ramumo nesurandu
Su sapnais ir su svajomis
Į gimtinę skrendu, skrendu...*

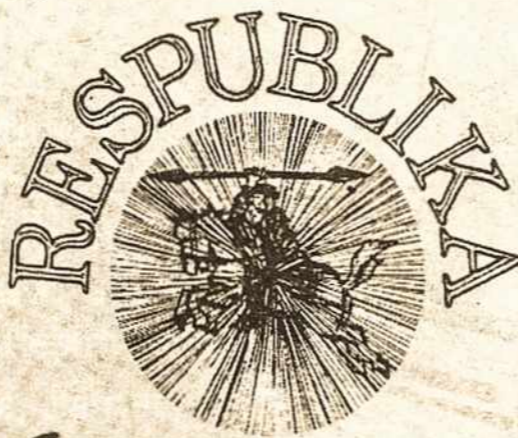
*Paranā Brazilijos estadas — valstija

Jurgis Gliauda PERLOJOS RESPUBLIKA

PERLOJOS

JURGIS GLIAUDA

Naujas Jurgio Gliaudos romanas "Perlojos Respublika", išleistas Dzūkų Draugijos Čicaگوje, premijuotas "Draugo" dėkui, kaip į mus netolima praeitimi gražia Dzūkijos gamta, realybe ir personažų tobulais veiksmis. Knygos apimtis — 370 puslapių, išleista 1000.00 egzempliorių tiražu, kaina — \$ 10.00.

Jurgis Gliauda, kaip ir ankstesniuose romanuose, panašiai ir paskutiniame "Perlojos Respublika" su ypatinga meile Dzūkijai, jos gyvenotojams, gamtai piešia savo herojų paveikslus, kurie pristatomi mūsų skaitytojui ne tik su gyvenimiškais paviršutiniškumais, bet ir su dvasiniais išgyvenimais.

Štai spalvingi Dzūkijos peizažo paveikslai: "Buvo kruvinųjų aštuonioliktųjų metų pabaiga. Bobų vasara buvo nužydėjusi, spalio galas lietingas... Vėjas plėšė paskutinius lapus nuo išdidžių skroblų, lingavo Perlojos mėsos pušys, atrodo, net braškėjo senų seniausi maumedžių rąstai, iš kurių buvo suresta dėl savo amžiaus padūmavusi, skeltinėmis lentomis apkalta Perlojos bažnyčia."

Meistriškai autorius įveda į Perlojos gyvenimą ką tik grįžusį iš Rusijos, lietuvių kareivį, perlojišką mėtą ir vėtytą Tada Grigą, kuris visa savo lietuviška siela, ilgesiu ir dvasios geismu gauda vaizdus ir džiaugiasi žmonėmis senais ir jaunais, mergaitėmis ir jaunimu.

"Tadas ėjo plačia bažnytkaimio aikšte, vėl smalsiai stebėdamas savo gimtąją sugrįžėlio akimis. Vėl krito akysna kieto maumedžio statinys — bažnyčia ir nustebino lengvai pastebimu savaimingumu; atrodė ta dviejų kuklių bokštelių bažnyčia kieto dzūkų žemės atkaklumo išikūnijimas. Tokia ap link paplokščia žemė, tokios banguotos kalvelių vėpūtės..."

Psichologiškai ir didelio menininko plunksna aprašo Tado Grigo dvasine dvikovą po mūšio su lenkais, kurie buvo užpuolę Perlojos gyventojus. Tada, kaip karo amatininkas, kulkosvai dininkas šaudė į lenkus, tačiau nebuvo ramus, kai jų lavonai gulėjo sniege, netoli sukapoto Pilsūdžio kūno ir kitų aštuonių nužudytų perlojiškių. Jis ir perlojiškė mergaitė Agulė Klimkaitė kartu priešinosi išiveržėliams be gailėsio žudikams — lenkams, tačiau jis žudydamas suabejoja meilės artimui ir neapykantos žmogui kodeksu. Prisimindamas motinos kodeksą, tai malda, dorovė, Dievo įstatymai, negalėjo surasti atsakymo. Autorius suranda atsakymą, kad "kautynių laukų motinos kodeksas visai netiko. Mūšyje buvo kita tiesa, visagalis šetono įstatymas: žudyk! Tas įstatymas buvo paremtas akla kova dėl savo egzistencijos — jeigu tu nenužudysi, tu pats žūsi."

ICCHOKO MERO KNYGA

Jeronimas Garcia literatūros savaitraštyje palankiai recenzuoja Ichoko Mero knygą „Lygiosios trunka akimirka“. Ne vieno kito lietuvių rašytojo knygos nėra susilaukusios tiek vertimų į kitas kalbas ir tiek palankių įvertinimų, kaip I. Mero veikalas.

LIETUVIŲ KALBA KNYGOS JUODOJOJE RINKOJE?

„Literatūros ir meno“ skaitytojas Andrius Alūzas skundžiasi, kad šiaulių centriniame knygyne galima nusipirkti tik kitų respublikų knygų, bet „lietuvių kalba grožinės literatūros praktiškai nėra, todėl nenuostabu, kad knyga tampa spekuliacijos objektu“.

Jis siūlo lietuviškas knygas spausdinti ant prastesnio popieriaus ir įrišti minkštais viršeliais, nes išleidimas atpigėtų ir tiražas tada galėtų būti didesnis.

TRŪKSTA POPIERIAUS ŽODYNUI

Vilniuje išėjo DIDŽIOJO LIETUVIŲ KALBOS žodyno vienuoliktas tomas, apimtas raidę R. Išleista tik 5.000 egzempliorių. Maskva, kuri nesigaili popieriaus tuštiesiems propagandiniam leidiniams, apribojo pačioje okupuotoje Lietuvoje pagaminto popieriaus kiekį vertingai lietuviškai knygai.

AUSTRALIJOS FONDO PREMIJOS

Australijos Lietuvių Fondas paskyrė 2.000 dolerių premijuoti aktyviausiai lietuviškoje veikloje pasireiškusiems jaunuoliams. Ta suma bus sunaudota per ketverius metus — premijuotasis gaus 500 dol.

Kandidatai turės būti ne vyresni, kaip 30 metų amžiaus. Premija bus įteikiama vis Vasario 16.

„MANO ŽODYNAS“

Pirmajai šio žodyno laidai išsekus, pasirodė antroji, švietimo taryboje gaunama, 3.000 egz. laida. Tai spalvotas didelio formato lietuvių ir anglų kalbos leidinys. Perspausdinimą parėmė Lietuvių Fondas.

JUOZAS GRIŠMANAUSKAS

TOLIMIEJI KVAADRATAI

PASAULIUI NEMATOMA KOVA

Vieną naktį į Urbono trobą pasibeldė enkavedistai. Ir po to, jau niekas negirdėjo ne tik Urbono kalbant, bet ir to, kur jis dingo.

Lietuvoje žmonės pradingsta dieną ir naktį, be mažiausios kaltės, net dėl juoko. Taip atsitiko Darbėnuose per Užgavėnes, 1947 metais. Iš neatmenamų senovių yra paprotys tą dieną vežti "Morę". Ant rogelių įtaiso ratų tekinį, anto jo didelę bobą, kuri ir sukasi su šituo tekiniu, o aplinkui eina jaunimo gauja, persirėdę "Užgavėnių žydais" – apsilikę išvirkščius kailinius, ant veidų užsidėję "lėčynas" – kaukes ir, prisipylę į senas kojines pelenų, tvoja mergoms ar vaikams per pečius.

Neišveria jaunimas, nors kiek nepraskaidrinęs baisių dienų. Tai ir tada sumanė pasilinksminti prieš Gavėnią. Tačiau enkavedistai nedarė kruviną užbaigą toms linksmybėms. Iš tos eisenos jie nušonkė vyrus, sukabino jų kaukes ant tvoros, ir sako žmonėms:

- Tai partizanai.

Žinoma, po tokių įvykių žmonės jau niekuomet nebekartojo tokių nekaltų juokavimų

Kartais ir kitaip baigiasi jaunimo noras pasilinksminti. Žinai, jaunas kraujas, vistiek rūpi pasišokti, tai sutaiso kur vakarėlį. O čia viduryje linksmybės partizanai įeina. Išdrožia pamokslą, ar tinka šokti tokiais laikais, kai visame krašte tikrai mirtis, trėmimai, artimas badas, o jie čia dar degtinę laka iš tų rugių, kurie duonai reikalingi.

Įkrečia šokėjams į užpakalį, suguldo ant grindų eilėmis keletui valandų, kaip baudą, kartais dar muzikantams liepia pagroti. Ir taip atrodo, kaip atgaila, nes buvo didelė gėda. Kiekvienas apmąstydavo, kad partizanai teisūs, kad jie, patys rizikuodami viskuo, gali reikalauti iš kitų nors susivaldymo ir rimties.

Užtat Nepriklausomybės šventė yra skaudžiai ir susikaupus minima. Tokių dienų proga partizanai išmėtydavo proklamacijų, karštų žodžių sustiprindami žmonių svyruojančią kartais dvasią. Žmonės žino, kad partizanai labiausiai turi ryšių su atskiru laisvuojančiu pasauliu. Jie klauso radiją, ir jie pasidalija viltimi su kitais.

Tokiomis dienomis labiausiai nukentėdavo ir karštesni, per daug veiklūs komunistų veikėjai bei išdavikai. Jų lavonai buvo ženklas, kad teisybė budi. Partizanai įkeldavo tautines vėliavas į sunkiau prieinamas vietas, o kad negalėtų jų nuimti ar išniekinti, jie užminuodavo, perspėdavo žmones. Ir pradžioje, kol rusai to nebuvo savo kailiu patyrę, jie lisdavo prie vėliavų ir krisdavo negyvi jų papėdėse.

1948 metais Kartenos valsčiuje, ant Minijos kranto, kur yra labai gražūs skardžiai, buvo žuvę trys partizanai. Tad 1949 metais, Vasario 16 išvakarėse sutvarkė jų kapus iš naujo, ir netoli, kryžkelėje tarp kelių nuo Aleksandravo ir Kretingos, iškėlė vėliavą. Ir užminavo. Netrukus jau rusai žinojo ir įniršę atbėgo. Draskėsi, kaip čia nuimti, bet, kai buvo pamokyti iš kitų atsitikimų, tai bijojo lįsti per arti.

Paskui pamatė važiuojančius žmones, sustabdė vežimą, pasigavo vadžias ir, iš tolo užmetę nutraukė žemyn stiebą. Pasigirdo sprogiškas, bet nieko nesužeidė.

Daug kur Vasario 16 proga, kur vykdavo pamaldos, miestelių orkestrams įsakydavo groti per pamaldas. Girdi, jei galite groti maršus per komunistų šventes, tai grokite ir čia.

Visur, kur tik yra partizanų kapų, žmonės juos saugo ir globoja, kaip anie, gyvi būdami, saugojo žmones. Tačiau bolševikai nekenčia mirusių partizanų taip pat, kaip jų gyvų bijo. Ir užtat partizanai, žinodami, kas reiškia pakliūti gyvam į rusų rankas, stengiasi taip pabaigti kovą, kad priešas neturėtų laimėjimo. Jie miršta, taip sunai-

Antanas Augustaitis

COLÔNIA DE FÉRIAS DO SESC, BERTIOGA

Delko nepasinaudoti nors 10 dienų, savo atostogose? Ypač "COLONIA DE FÉRIAS DO SESC BERTIOGA".

Ji randasi nuo San Pauliaus miesto tik 120 klm., geriausiu asfaltu susisiekimui keliu. Kolonijos žaliuojančius krantus plauna Atlanto vandenyno putos, lygumos juostoje prie GVARUŽOS salos. Tolumoje sergsti „SERRA DO MAR“, aukštieji kalnai, ryt mečiais prausiasi švelnučiais debesėliais...

Bertioga nedidelis miestelis. Kadase ji buvo žymi priplauka. Įvažiuoti į šį miestelį per kanalą persikeliama "Balsa". Persikėlus čia randasi daug krautuvių, gražių gyvenamųjų namų ir viskas kas reikalinga miestui. Čia pat griuvėsiai pilies „São Luiz“. Čia jaučiasi narsiuju kariu, buvimas, kuomet prasidėjo pirmosios Brazilijos kolonizavimo dienos.

Ir koplytėlė "São Miguel", statyta pirmųjų jezuitų. Neišdildomas gražiausias gamtos vaizdas S. Pauliaus pajūryje. Nuo čia netoliausia, geru asfaltu keliu, 4 klm. atstume randasi gražiausia ir patogiausia, taip pat didžiausia poilsiui vieta Brazilijoje – „COLONIA DE FÉRIAS DO SESC BERTIOGA“.

Čia atkeliavus, dar sėdint autobuse, ar savo automobilyje, pasitinka specialistas žmogus, sakant kelionių vedėjas. Šis visus sveikina ir linki geriausios sėkmės, čia viskuo naudotis be jokių išlaidų jau sumokėtų San Paulyje. Visiems jis išaiškina apie visa kas ten randasi, net valandas, kuriomis geriau galima tuo ar kitkuo naudotis.

Šiuo atveju, įteikiamas kiekvienam pakvietimas į „koktelį“. „Koktelyje“, pats kolonijos direktorius p. Fioravante de Maria perstato svečiams vadus. Netruksta ir prakalbų. Šia proga kiekvienam įteikiamas apartamento raktas. Kelionių vedėjas nurodo kur apartamentai 2 ar 3 žmonėms. Visur karštas vanduo. Čia viešpatuoja nepalyginama švara, netik kambariuose, bet ir visoje iškilioje kolonijoje.

Kolonija užima maždaug 200 alkr., su 600 metrais prieš Atlanto vandenyną. Naudojamas vanduo – kolonijos nuosavybė. Vanduo atbėga nuo kalnų. Yra 42 gražūs nameliai, kuriuose gali gyventi nuo 6 iki 10 žmonių. Kiekvienas turi po 2 kambarius, 1 salę, virtuvę, 2 išeinamos, pečius ir šaldytuvus bei kiti patogumai.

Puikiai pastatyta ir įrengta 11 pavilonų. Čia laisvai ir maloniai gali gyventi 1000 žmonių. Čia nieko netrūksta, kaip kokiam mieste. Pati gamta, o kaip ji čia graži.

Kolonijos virtuvė teikia 3.000 karštųjų valgių kasdien. Kaip pietų, taip ir vakarienes kitoks ir skanus valgis.

Yra ir vaistinė. Yra ir karštosios vonios, plaukų kirpykla vyrams ir moterims. Veikia telefono punktas, kolonijos raštinės, turgavietės.

60 metr. aukščio bokštas, iš kurio galima matyti labai toli.

Moderniškai yra įtaisyta „lanšonete“ prie kurios didelė salė, šokiams ir žaidimams, ar kultūros programoms. Yra ir salionai kuriais galima gėrėtis ir juose žaisti, buvoti. Stalai biliarų, ping-pong, kortų – daukų ir – šachmatų lošimams.

Veikia T.V.-ės spalvuotas aparatas. Yra uždengti „bočės“ takai. Yra ir didelis ir moderniškasis stadionas su „bola ao cesto“ foot-bal de salão, gimnastikai ir voley, naudebol.

Erdvūs teniso kiemai. Kolonija didžiuojasi „footbolo“ lauk kuris puikiai prižiūrimas, savo įtaisymu panašus dideliems klubams. Kasdien yra treinyravimai ir rungtynės, tarp vietinių ir atostogaujančių.

Nepamiršta tikintiesiems R.K. bažnytėlė, skoningai įtaisyta. Prie jos atskiras namelis kunigui, čia pat jis ir gyvena. Jis laiko šv. mišias kasdien pilnutėlyje žmonių maldininkų. Tai visų gerbiamas ir mylimas klebonas Pe. Primo.

Kampinėje vietoje pastatyta Šv. Panelės Marijos de Lourdes apsireiškimo koplytėlė. Čia visuomet randasi tikinčiųjų.

Šeimynos džiaugiasi, puikiai įrengtais nepaprastais vaikų daželiais.

(nukelta į sekantį puslapį)

SOLIDARUMO VAKARAS

IV IMIGRANTŲ OLIMPIADOS: SPORTO, MENINĖS IR KULTŪRINĖS PARODOS UŽBAIGIMAS.

Š. m. Spalių mėn. 6 d. 20 val. Šv. Kazimiero Parapijos salėje, įvyko taip pavadintas, Pirmasis Solidarumo vakaras, kurį suruošė Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Valdyba.

Gal pirmas toks pobūvis, kur daugumoje matėsi vien jaunimas. Salė prisirinko beveik pilnutėlė. Netrukus buvo pradėta to vakaro programa. Įžanginį žodį tarė dabartinis Br. L. Bendruomenės Pirmininkas, p. Jonas Tatarūnas, apibūdindamas šio įvykio reikšmę. Jis pastebėjo, kad lietuvių kolonijoje, kaip jaunimas taip ir vyresnieji, savo pasišventimu lietuviškam darbui ir Tėvynės vardo garsinimui susilaukė didelio pasisekimo visose srityse: kultūrinėje, sportinėje ir meninėje. Kultūrinėje, tai paroda kuri šiais metais buvo dar prakilnesnė ir turtingesnė savo naujais eksponatais, todėl ji susilaukė daug pagyrimų ir gražiausių atsiliepimų. Nors tai jau 9-toji paroda ruošiama kiekvienais metais, kas metai ją atsilanko tūkstančiai naujų lankytojų, nes "Grande São Paulo" priskaito apie 12 milijonų gyventojų.

Sporto srityje kolonija susilaukė taip pat puikių rezultatų, nes mūsų sportininkai visose rungtynėse pasirodė dariniai ir savo gražiose tautinėse uniformose stebino ir didžiulias kolonijas, tad ir svetimtaučiams paliko geriausį įspūdį. Tikimasi, kad sportininkai geriau pasi-

Kalba BLB pirmininkas J. Tatarūnas.
Kaitėje - Vytas Tumas

ruošę, ateinančių metų V Olimpiadoje pasirodys pirmose vietose ir rungtynėse.

Meno ir folkloro srityje, tai mūsų šokių ansambliai "Rūtelė" ir "Nemunas", visų kaip lietuvių taip ir svetimšalių bėgaliniai mėgiami ir visuose pasirodymuose publikos sutinkami su įdomumu ir meile.

Taip pat ir dvi mergaitės, kurios dalyvavo gražuolių konkurse, labai gražiai atstovavo lietuvaitei grožį ir tautinių rūbų karekteringumą.

Po prakalbos sekė diplomų įteikimas visiems dalyvavusiems IV Imigrantų O-

limpiadoj, Kultūrinės parodos rengime, sporto ir meninėje dalyje.

Po to sekė Br. Lietuvių Jaunimo Sąjungos pranešimai apie užsibaigusį Pasaulinį Jaunimo Kongresą. Pareiškimus padarė studentė Sandra Saldytė ir Inž. Aleksandras Valavičius. Publika buvo patenkinta jų pranešimais, nes jie puikiai atvaizdavo kaip dirbo ir dirba Pasaulio lietuvių jaunimas, lietuviybės labui ir savo pavergtos Tėvynės išlaisvinimui. Inž. A. Valavičius pademonstravo daug įdomių skaidrių iš Jaunimo Kongreso ir priėmimą pas Popiežių Vatikane, kur buvo nuvykusi Jaunimo delegacija, apie 30 asmenų.

Pobūvio programą pajvairino ir šokių ansambliis "Rūtelė" pašokdami kelius šokius, kurie buvo publikos sutikti su padėkos aplodismentais.

Pasirodė ir "Volungės" choras vadovaujamas muzikos mokytojos p-lės Kristinos Valavičiūtės, kuri meistriškai tą chorą diriguoja ir jam vadovauja. Šis choras yra labai visų mėgiamas, tikimasi, kad neužilgo tai bus kolonijos pažiba, nes senieji chorai, kurie per ilgus metus prisidėjo prie mūsų kolonijos meninio gyvenimo ir kolonijos bei mūsų Tėvynės vardo garsinimo, jau retai bepasirodo, tad tikimasi, kad jaunoji karta juos pavadauos.

Užsibaigus programai, toliau tęsėsi linksmoji dalis, šokiai, vaišės ir kit.

Kapit. J. Čiuvininkas

P. S.

Noriu kreiptis į jaunuolius, kurie būdami išvietėse ir dainuojant "Volungės" chorui, jį pamėgdžiojo lyg iš pavydo lyg iš pasityčiojimo, tuom kliudydami ir kitiems susikaupti, kurie

MES ESAME KOVOJANTI TAUTA

Vienas iš mūsų ginklų - spauda. Ji turi būti tvirta ir laisva. Skaitytojau, tavo tautinė pareiga ją remti ir platinti. Surask bent vieną naują skaitytoją! Nedelsk!

TOLIMIEJI KVADRATAI

Kindami save, kad nepažintų jų niekas. Jie sako: "Pakliūsi gyvas, išduosi save, pateksi kaip lavonas — išduosi kitus. Rusas gali pasiimti tik kraują ir kaulų krūvą.

Ir, jeigu atsitinka, kad partizanai nebespėja, pasitraukdami, paimti sužeistų ar mirusių, dedasi dalykai, kurie krečia šiurpulių, nors atsimintum po kažkiek metų.

Rusai griebia tokius lavonus, kaip grobį. nusiveža į miestelį, išrenge susodina, nufotografuoja ir laiko keletą dienų. Taip 1948 m. Alsedžiuose mačiau du brolius Jakomus. Abu krito staigioje kovoje ir nespėjo numirti, kaip reikia. Bolševikai, atvežė į miestelį, numetė ant aikštės nuogus, o patys seka, uostinėja, ką žmonės kalba, klausinėja:

— Ar nežinote, kaip tie šunys vadinasi?

Buvo pavasaris, lavonai gulėjo ir gulėjo. Prie jų skrido ir tūpė mušės. Baisus dvokimas ėjo per visą miestelį. Vaikai bijojo praeiti pro aikštę mokyklon. Naktimis jie sapnuodavo lavonus, šokinėjo per miegus ir šaukė.

COLÓNIA DE FÉRIAS...

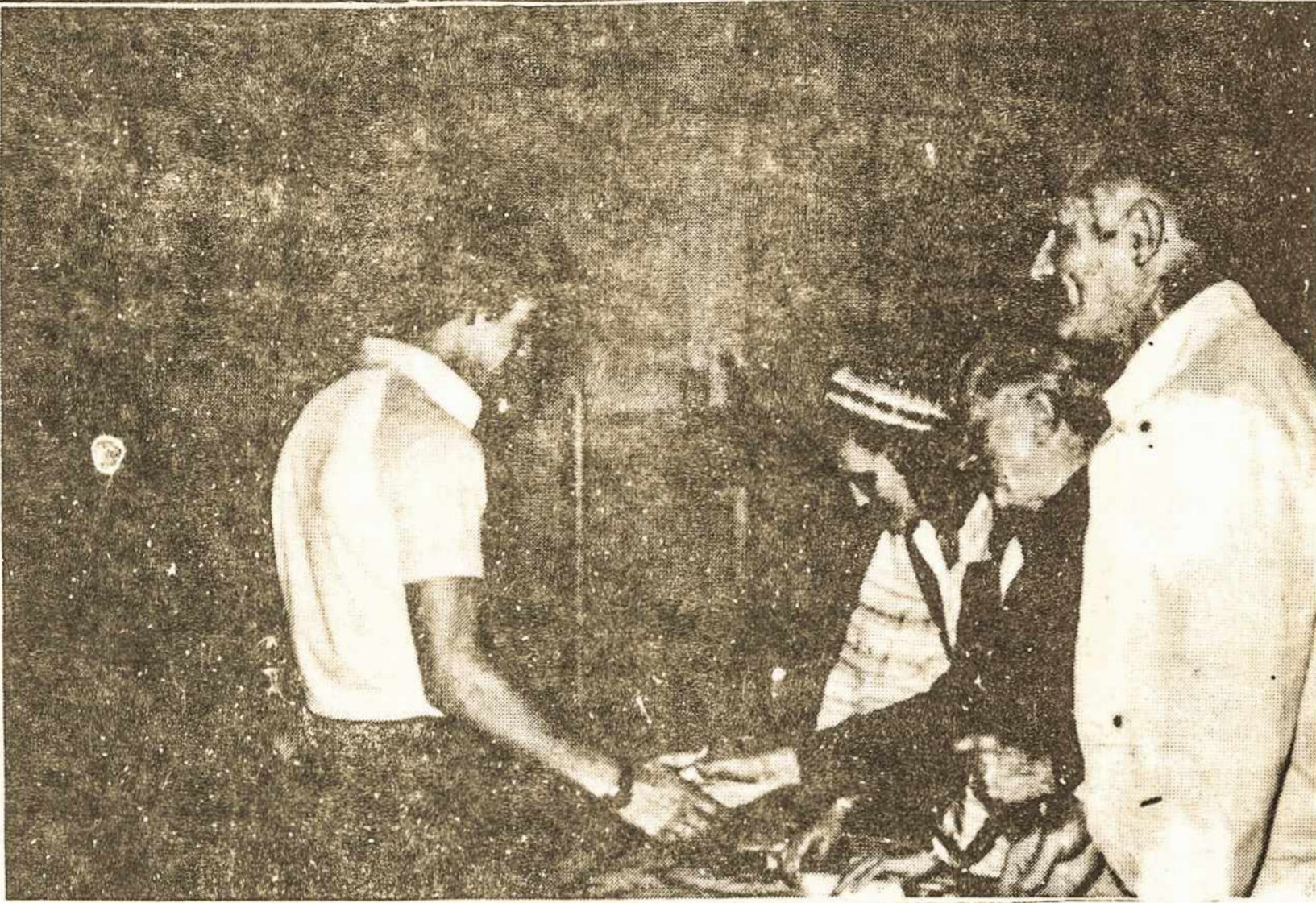
Tą viską tvarko 400 darbininkai.

Taigi, kas atvažiuoja savo automobiliais, gali juos pastatyti pastogėje. Tik už prieglaudą reikia sumokėti 30 kruzeirų į dieną. Bet su jais draudžiama kolonijoje važinėti, tad toks atvažiavimas neužsimoka. Daugumas atvažiuoja su „Breda“ autobusais. SESC-skyrius San Paulyje tuo rūpinasi.

Ši poilsio kolonija, tiek ir taip išpuošta, kad atrodo tikras rojus. Jeigu rojus buvo gražesnis, tai ji antroje grožybės vietoje stovi.

Kalbant su pačiu direktorium p. Fioravante de Maria užklausia — nuo kurio medžio pirmųjų tėvų, buvo naudojamas vaisius? Jis atsakė: — Atsivežk daugiau bičiulių drauge, gal ir rasite tą medį.

Taigi mielas bičiulij-le. — dėlko ir Tau nepasinaudoti, kas ir Tau priklauso ir Tavęs laukia? Čia nuvykęs ir kitam pasakysi. Nevienas Tau padėkos už atvertą kelią į poilsio ir sveikatos kurtortą.

BLB pirmininkas J. Tatarūnas įteikia diplomą sidabro medalį laimėjusiam sportininkui. Kairėje - Sandra Saldytė ir dešinėje Vytas Tumas.

su meile ir atsidavimu norėjo girdėti kiekvieną žodį, kurie veržėsi iš tų dainuojančių jaunu krūtinių. Žinoma tai buvo viena maža dalelė jaunuolių kurių elgesiu visi pasipiktino ir tikiu, kad jie bus savo pačių draugu, už tokį elgesį pasmerkti. Mūsų lietuviškas jaunimas yra statomas pavyzdžiu visiems kitiems, tai stenkitės visuomet elgtis padoriai ir pavyzdingai, kad ir toliau jūs būtumėte kolonijos ir svetimųjų pasididžiavimas.

Be to, gal tie patys jaunuoliai paliko dar kita nemalonų išpūdi "Mūsų Lietuvos" Redakcijos patalpose. Esu tikras, kad tai viskas įvyko nepagalvojus, tik kaip žaidimas, bet padaryti nuostoliai pasiliko ir tai rodo didelę stoka drausmės ir išauklėjimo. Kaip sakau tai tik keliu jaunuolių darbas, ko jokių būdu negalima primesti daugumai, kurie pasirodė drausmingi ir pavyzdingai išauklėti.

Skaudu rašyti apie tokius įvykius, bet vieno reikia nepamiršti, jog mes visi darome klaidas ir mokinamiesi gyvenime iš savo klaidų.

K. J. Č.

CURSO
AUDIOVISUAL
DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA
C.P. 4421-01000 S. Paulo, SP

IEŠKOME NAUJŲ SKAITYTOJŲ!

Naujems skaitytojams M L
bus siuntinėjama iki
šių metų galo

Bendruomenės pirmininko kalba jaunimui.

Brangūs jaunuoliai, tautietės ir tautiečiai:

Reikšmingas šis Solidarumo Vakaras. Jis suribia mūsų jaunimo atstovus, choristus ir šokėjus, kartu su mūsų menininkais, sportistais, remėjais ir talkininkais, įrodydamas kad galim kartu veikti ir aukoti mūsų darbą tėvynei Lietuvai.

Be abejo, Jūs visi šiais metais, savo veikimu aukštai iškėlėte Lietuvos vardą Brazilijos, ypač S. Paulo visuomenei. Mūsų atstovai IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese gražiai pasireiškė kongreso darbuose. Mūsų menininkai sugėbėjo parodyti Brazilijos publikai, lietuvišką meną, mūsų artistinius rankdarbius. Mūsų choristai ir šokėjai ne kartą pasirodė brazilikuose rengimuose ir tarp jų, per Imigrantų Paroda. Mūsų sportistai. Imigrantų Olimpiadoj gražiai ir sėkmingai pasirodė sporto srityje.

Brazilijos Lietuvių Bendruomenė, šio pirmo Solidarumo Vakarų rengėja, džiaugiasi ir didžiuojasi Jumis. Jūs visi esate verti mūsų pagarbos. Mes tikime kad ir ateityje galėsime veikti vieningai, mes veikdami kartu pajėgsime geresnių rezultatų lietuviybės labui. Ypač mums rūpi lietuviško jaunimo vieningas veikimas. Mes tikime mūsų jaunimu. Mūsų jaunimas taip pat tiki savo tėvynei, savo tėvų žemei. Tėvynė Lietuva tiki savo jaunimu. Tik jaunimo pasiaukojimu iškovosim laisvą ir laimingą Lietuvą.

Brazilijos Lietuvių Bendruomenės vardu sveikinu mūsų jaunimą, mūsų menininkus, mūsų sportistus, mūsų Kongreso remėjus, mūsų Parodos talkininkus. Dėkoju už jūsų dalyvavimą kongrese, Kūltūrinėj Parodoj, sporte, šokiuose, dainose, už finansinę paramą ir talką. Jums, kaip padėkos ir pagarbos ženklą, įteiksiu dabar diplomus, vieniems, Imigrantų Olimpiados organizacinės komisijos, kitiems, Brazilijos Lietuvių Bendruomenės valdybos. Lauksime kad ir vėl dalyvautumėt ateinančiais metais panašioje Olimpiadoj ir kituose parengimuose.

Caros jovens, minhas senhoras,
meus senhores:

A Comunidade Lituano-Brasileira, que congrega todos os lituanos e seus descendentes, sente-se, hoje, sumamente orgulhosa e feliz. É a primeira vez que congrega, numa só noite, neste local, esta pléiade da nossa juventude, que nesta festa de solidariedade, reúne os nossos representantes do IV Congresso Mundial da Juventude Lituana, recentemente realizado na Inglaterra e Alemanha, os componentes dos conjuntos de danças Rūtelė e Nemunas, o nosso festejado e jovem coral Volungė e os nossos esportistas, que tão alto elevaram o nome da Lituânia na última Olimpíada dos Imigrantes. Aqui estão reunidos, também, no mesmo abraço fraternal lituano, os nossos artistas que participaram da Exposição Cultural realizada na mesma ocasião e também os seus organizadores e colaboradores, exposição essa que teve a oportunidade de apresentar ao público brasileiro, o que há de melhor na pintura

Du klausimai laikraščio skaitytojui:

1. AR ATNAUJINOTE M L PRENUMERATĄ ?
2. AR NETURITE GIMINIŲ – DRAUGŲ, KURIEMS GALĖTUMĖTE UŽSAKYTI M. L. ?

DĖMESIO!

ĮSIGYKITE NAUJĄ ŽODYNA-
DICIONÁRIO PORTUGUÊS-LITUANO

Mūsų Lietuvos Redakcijoje
SPAUDOS KIOSKUOSE

Vila Zelinoj
Prie pašto

das artistas lituanos aqui residentes, juntamente com as reproduções do genial pintor lituano Mykolas Čiurlionis, além de outros magníficos trabalhos de arte e de artesanato. Contamos, também, nesta solenidade, com a presença dos colaboradores da campanha dos fundos que generosamente contribuíram para as despesas de viagem dos nossos representantes ao já citado Congresso Mundial da Juventude Lituana.

Seja-me permitido lembrar, nesta oportunidade, aos nossos artistas, aos nossos esportistas e aos nossos colaboradores, que Vocês estão prestando um grande serviço não só a sua pátria de origem, à nossa querida Lituânia, como também, aqueles que aqui nasceram, ao seu país natal, a esse Brasil em que vivemos e amamos. Isto por que, a Olimpíada dos Imigrantes, tem por finalidade, justamente, a fraternização dos povos aqui residentes e originários dos mais diversos países. E a Lituânia, representada por Vocês nessa Olimpíada, esteve presente, bem viva, bem pujante, em igualdade de condições com os demais países livres e representados naquele evento. Vocês divulgaram a arte lituana, Vocês elevaram bem alto o nome da Lituânia, no conjunto de outras nações.

Eu os concito, a declarar-se sempre, em todas as ocasiões, sermos lituanos, filhos ou netos de lituanos, por que, se nos sentimos orgulhosos de termos nascido neste grande País ou de o termos adotado como nossa segunda pátria, não esqueçamos jamais, que somos descendentes de um outro País, que já foi grande e poderoso no passado e do qual também nos devemos orgulhar. Vivemos num País em que a maioria é descendente de outra nação e, portanto, não desprestigiamos ninguém afirmar a nossa origem lituana. Por outro lado, temos uma grande responsabilidade perante a pátria dos nossos pais. A Lituânia é um país ocupado, a União Soviética apoderou-se à força da Lituânia e tenta riscar a Lituânia do mapa. Mas não consegue e jamais conseguirá, por que embora a Lituânia tem o seu território ocupado, está viva como nação. Eu tive a oportunidade de sentir o patriotismo e o entusiasmo da juventude lituana, na própria Lituânia, quando lá estive há dois anos passados. Ela está viva e atuante, ela não se entrega ao opressor, a juventude lituana é igual, na Lituânia, no Brasil, nos Estados Unidos, no Canadá e em todos os lugares onde esteja. Ela é uma juventude consciente, ela deseja preservar a sua origem. A ju-

ventude lituana é a esperança da nação lituana e é por intermédio dela que haveremos de reconquistar a nossa liberdade, de sermos uma nação livre e soberana, por justiça e por direito. Se nos calarmos, a impressão será que os lituanos estão desaparecendo, estão conformados com a atual situação. Mas se nos declararmos sempre que somos lituanos ou descendentes de lituanos, todos, em todas as ocasiões, a impressão que daremos é que somos numerosos, demonstraremos que estamos vigilantes e que estamos em luta por um ideal sagrado que é o de ver em breve uma Lituânia livre e independente.

Desejo agradecer a honorosa presença a cada um de Vocês nesta festa de solidariedade, na qual, a juventude lituana do Brasil, comunga com os demais, os mesmos ideais de liberdade e de lituanidade. Aos nossos artistas, aos nossos esportistas, às candidatas ao concurso de Rainha da Olimpíada, a nossa torcida que tão entusiasticamente incentivou os nossos esportistas durante os jogos, os nossos melhores agradecimentos e espero que possam participar novamente no próximo ano, com o mesmo brilho, com a mesma dedicação.

Como prova de nossa homenagem, vamos entregar aos participantes da IV Olimpíada dos Imigrantes, um diploma ofertado pela comissão organizadora dessa Olimpíada e aos artistas e organizadores da Exposição Cultural e aos colaboradores do IV Congresso Mundial da Juventude Lituana, será entregue um pergaminho como homenagem e agradecimento da Comunidade Lituano Brasileira.

MŪSŲ ŽINIOS

ALBERTO POMERANCO KONCERTAS

Š. m. spalio 11, Circulo Italiano auditorijoje įvyko A. Pomeranco pianino recitalis. Buvo ypatingai maloni staigmena S. Paulo lietuviams, nes programoje — gal pirmą kartą S. Paulyje užsieniečių publikai — buvo ir lietuvių M. K. Čiurlionio muzika. Tai Trys preliūdai: in minore, in re bemolle maggiore ir in si minore. Juos visus antroje recitalio dalyje su dideliu įsijautimu ir jautrumu pianistas paskambino publikai.

Kalbant apie publiką, jos ketvirtadalyje ar penktadalyje sudarė S. Paulo lietuviai. Kaip jau buvo rašyta pianistas Pomerancas yra lietuvių kilmės. Per BLB Litera-

tūros Ratelį buvo padaryti kontaktai jau po paskutinės koncertisto kelionės po Pietų Ameriką. Jis ta proga buvo pažadėjęs lietuviškos muzikos. Kristina Valavičiūtė jam parūpino įvairių lietuvių kompozitorių kūrinį. Tai šį kartą Albertas Pomerancas savo pažadą išpildė.

Yra galimybių ateityje suruošti vien tik lietuvių kompozitorių piano recitalį. Tai būtų ypač naudinga, nes lietuvių kompozitoriai mūsų krašte yra labai mažai pažįstami.

IŠ "NEMUNO" VEIKLOS

Spalio 7 d. — sekmadienį, šv. Kazimiero parapijos salėje, nemuniečiai darė tautinių šokių repeticiją ruošdamiesi naujiems pasirodymams.

Spalio 13 d. Romėnų cirke (Agua Branca) "Nemunas" šoko valdžios surengtoje šventėje "VAIKO SAVAITĖS" paminėjime. Tikimės gauti daugiau žinių sekančiam ML numeriui.

A. Augustaitis

TALKA SPAUDAI

Atkeliavę nuo Neries, Rokiškio keliais, senio Vilniaus nuo garsios Trakų pilies — Stokime spaudai rašto žvilgsniais — lietuvių žodį kirminas nepalies.

Broliai, — nuo vingiuoto Nemunėlio, garbingos Dainavos šalies — Sudėkime rašto plunksnas, kaip vieno brolio — Svetimuose, nieks neužgesins lietuviškos ugnies.

Nuo Šešupės vėjas pučia — visi atėjūnai, petis į petį. Tėviškėlėj audros siaučia, o mes pamiršę lietuvišką žodį.

Kaip paukščiai į Braziliją imigravę, visi į vieną šaunų pulką. Kad žodis laikraščio "MŪSŲ LIETUVŲS" nenugrimstų į begėdišką dugną...

MIŠIOS

mirties metinėse už

a.a. ELZBIETA ir JONĄ BURBUS bus atlaikytos spalio 21 d. 8,20 val. N.S. de Lourdes bažnyčioje — Agua Rasa. Apylinkės lietuvių ir gerbiamųjų velionių atmintį kviečiame dalyvauti.

Augustaičiai

MIŠIOS

už a.a. JURGI SLIESORAITI 9-tųjų mirties metinių proga bus atlaikytos spalio 21 d. (sekmadienį) 8 val. Šv. Kazimiero parapijos koplyčioje. Dékingi visiems Velionį prisimenantiems ir norintiems pamaldose dalyvauti. Žmona ir sūnus Algirdas

FÁBRICA DE GUARDA — CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divorcio, Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

SPAUDOS VAJUS

ML Administratorius

LIETUVIŠKA SPAUDA – MANO PAREIGA

Kaip matyt iš fotografijos, yra šitokia naujoji spausdinimo mašina su jos pagrindiniais daviniais, kurią "Mūsų Lietuvos" Administracija drįso užpirkti, pasitikėdama, jog kiekvienas Brazilijos lietuvis, apie ją sužinojęs, džiaugsis mūsų spaudos pažanga. Taip, yra ko pasidžiaugti, bet to dar neužtenka. Svarbiausia yra bendradarbiauti ir kiekvienas pajusti lietuvišką spaudą kaip savo asmeninę pareigą. To pasekmė, pirmasis rūpestis bus išmokėti stambią mašinos skolą, o paskui išmokti sumaniai ją pasinaudoti.

Apie naujai pasirodžiusią "Mūsų Lietuvą" jau gauta įvairių atsiliepimų bei pasisakymų: vieni jų teigiami, kiti neigiami. Už pastabas mes esam labai dėkingi, ypatingai jeigu jos ateina raštu.

Kai kas pagyrė parankų ML formatą ir geresnį popierį, dėl ko buvo padarytas atskiras parengimas. Viena ponija patelefonavo sakydama nusivylusi visais atžvilgiais sumažėjusia "Mūsų Lietuva",

– Kodėl, ji klausė, su nauja propaganduota mašina, laikraštis išėjo toks mažytis? Kodėl beišspausdinami vos du lapeliai, kame beveik nėra ko skaityti? Atrodo, jog ML daugiau svarbu pinigais negu skaitytojais!

Kita ponija rašo iš Kanados, kad dėl "pasenusių naujienų", kurias "Mūsų Lietuva" perspausdina iš "Tėviškės Žiburių" ir dėl brangios prenumeratos, ji laikanti laikraščio persiuntimą iš Brazilijos į Kanadą mažos vertės dalyku.

Teisybė, kad nauja šluota gerai šluoja, bet reikalinga prie jos priprasti. Mes kaip tik ir stengiamės to atsiekti, pasinaudodami tuom, kad spausdinimo priemonės atsinaujino prieš pat metų galą. Šįmet bandome pritaikinti kiek galint geresnį būdą "Mūsų Lietuvai" suredeguoti ir išleisti, kad ateinančiais metais viskas eitų sklandžiai ir vienodai. Šitam tikslui drįstam prašyti iš mūsų malonių Skai-

tytojų ir Bendradarbių tik truputį talcos ir kantrybės. Mes žinome, jog mūsų pajėgos mažos ir kad negalim lygintis su didžiais lietuviškais laikraščiais, bet nei vienas nenorim palikti Brazilijos lietuvių kolonijos visai be lietuviško žodžio, užtat pasiraitykim rankoves ir dirbkim visi bendrai! "Kur noras, ten kelias" – sako anglų priežodis.

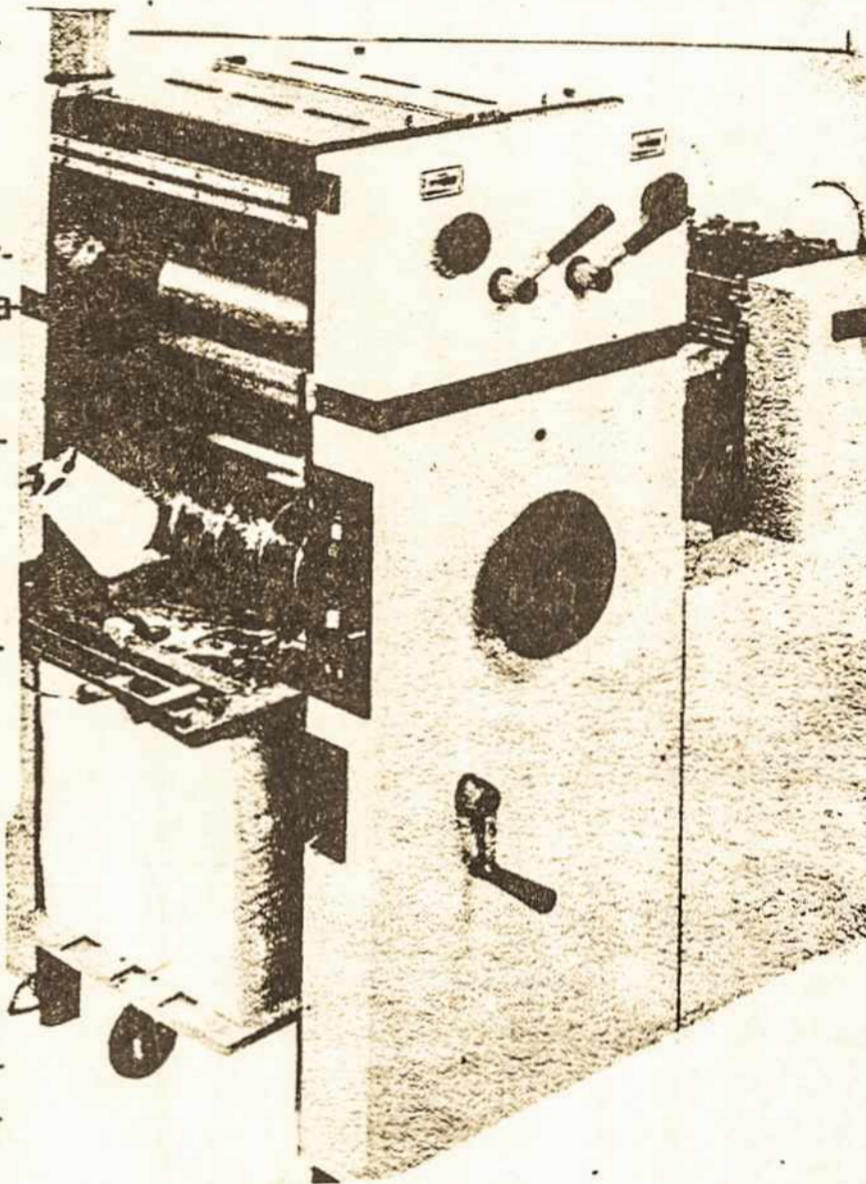
Atsakant į priekaištus, visų pirma norėtusi pastebėti, kad dabartinis "Mūsų Lietuvos" formatas nesumažėjo, bet faktinai padidėjo. Anksčiau laikraštis atrodė didesnis, nes lapai nebuvo sulenkiami, o susegami. Jeigu ištiesim dabartinės "Mūsų Lietuvos" lapą, pamatysim, kad jis yra žymiai didesnis už pirmą, o jei sulenktum pirmą, pamatytum koks mažytis laikraštėlis išeitų.

Dėl puslapių skaičiaus turėjom nemaža abejonių. Išleidom vieną numerį su 4 lapais, kas sudaro viso labo 16 puslapių. Pasirodė, kad esant baltam popieriui žymiai sunkesniau už paprastą, pašto išlaidos išėjo beveik dvigubos. Vėliau mėginom atspausdinti dviejų lapų ir pusės numerį, o ant galo dviejų lapų su priedu. Ateity, atrodo, jog bus geriausia spausdinti tris lapus, būtent 12 puslapių, su priedu portugališkai.

Kad paimam kai ką iš kitų laikraščių, yra žinoma sarmata, bet dar didesnė sarmata kai yra lietuvių turinčių miklią galvą ir dar miklesnę plunksną, kurie galėtų parašyti labai įdomių dalykų į "Mūsų Lietuvą" ir nebeparašo. Juk Redakcija negali ir neturi viena pati visko pripildyti. O kaip būtų daug ko pasiskaityti, jeigu mūsų mielieji Bendradarbiai, kurie jau buvo specialiai sušaukti ir kurie pasižadėjo rašyti, tikrai išpildytų savo pažadus. Gal būt kai buvo menka spaustuvė jie neturėjo akstino? Gal dabar pajus daugiau "hūoro"? Pažiūrėsim.

Tiems, kurie užsisako laikraštį iš užsienio, daugiau negu straipsniai, žinoma, interesuoja vietinės žinios apie savo gimines ir pažįstamus Brazilijoje. Tų gi žinių paprastai netrūksta.

Paskutinis stambus užmetimas, kad ML leidėjams rūpi daugiau pinigais negu skaitytojais, negali būti teisingas, nes jei nebūtų skaitytojų, iš kur jie galėtų gauti pinigų? O be to, jei kas norėtų žinoti kur mes dedam pinigus, tegu ateina pasiteirauti kiek dabar kainuoja popieris, rašalas, matricos, spauda. Mes parodysim sąskaitas ir apyskaitas. O jeigu mumis netikėtų, kurie asmeniškai už darbą negaunam jokio atlyginimo, tegu bent aplanko kokią nebūtų spaustuvę ar spaustuvėlę ir tepalygina kainas, tada tikrai galėsime konkrečiai kalbėti.

PRIE ML MAŠINOS VAJAUS PRISIDĖJO:

1. Anelė ir Vincas Subačius	3.000 kr.
2. Elena ir Algirdas Baužys	2.000 "
3. R.L.K Bendruomenės choras	1.000 "
4. Adv. Pijus Butrimavičius	1.000 "
5. Ieva ir Antanas Meidus	500 "

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI
YRA SAVOS TAUTOS GYNĖJAI

Dra. HELGA HERING

MEDICA GYDYTOJA

HOMENS

SENHORAS E

CRINANÇAS

KALBAMA LIETUVISKAI

das 8:00 às 12 h.

Av. Eulina, 99 -

V. Sta. Maria

das 14:00 às 18:00

Rua Quartim Barbosa, 6 - Fone: 265-7590

B. do Limão

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL: Inventario, Despejo, etc.

COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguape, 212 - 4 and. s/45 - Liberdade Fone: 279-5937

Horario 9 das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina Horario das 19:00 às 21:00

KALBAMA LIETUVISKAI

BILJETŲ Į SPAUDOS PIETUS

galima gauti abiejose klebonijose, pas Šv. Juozapo Broliją, pas pp. Skorupskius, Šimonių, Vinkšnaičius, Vijūnus ir Vancevičius, pas ponias Uršulę Bendoraitienę, Angeliką Trūbiene, Oną Masiene, Mariją Stankūniene (Casa Verde) ir Stasę Laurinavičienę (V. Anastácio). Pabrėžiama, kad bilietai NEBUS PARDUODAMI PRIE DURŲ.

UŽSISAKYKIT
BILJETUS TELEFONU
273-0338

Prieš Spaudos Šventę

ML dėkoja dar sekantiems

GARBĖS LEIDĖJAMS:

SAJUNGA - Aliança
Olga L. MODASTAVIČIUS
Mirna GAIGALAS
Stasė STEPONAITIENĖ

SPAUDOS ŠVENTĖ

Spalio (Outubro) 21 dieną
Visi dalyvaukime ir savąją spaudą remkime!

11 val. Mišios V. Zelinoje už Spaudos Darbuotojus
12,30 – Naujos ML spausdinamos mašinos inauguracija
Mokoje:
šventins Brazilijos Vyskupų Generalinis Sekretorius,
Dom Luciano Pedro Mendes de Almeida

13 val. SPAUDOS PIETŲ Šv. Kazimiero
Parapijos salėje

PROGRAMA: Lietuviška muzika
Šokiai ir rateliai visiems
Garbės aukotojų vėjus

RUA JUATINDIBA, 28 – Pque. DA MOÓCA

BRAZILIJOS LIETUVIŲ B-NĖS ŽINIOS

Paskutiniam posėdyje, įvykusiam šio mėnesio 4 d., BLB-nės valdyba nutarė:

1. Surengti, lapkričio 25 d., gegužinę (churrasco) Lituanikoj. Pelnas skiriamas "Mūsų Lietuvos" spausdinimo mašinos skolos išmokėjimui. Šis parengimas bus ruošiamas kartu su Šv. Juozapo Katalikų Bendruomene. Dėl šio reikalo jau tarėmės su Kun. J. Šeškevičium, tos B-nės pirmininku.

2. Paskirti vienkartinę stipendiją, Cr. 3.000,00 sumos, Klaudijui Butkui, inžinerijos studentui.

3. Užsakyti "Mūsų Lietuvos" prenumeratą 16 Vasario Gimnazijai, ir "Labdaros" Šalpos Draugijai, abi Vokietijoje, su kuriom B.L.B-nė nori palaikyti ryšius, ir kad 4 Brazilijos lietuvaitės kurios studijuoja 16 Vasario Gimnazijoje, galėtų sekti Brazilijos lietuvių žinias.

4. Pravesti vėjų tikslu sudominti daugiau tautiečių įstoti į Brazilijos Lietuvių Bendruomenę.

B.L.B-nės valdyba prašo savo narių pasiųsti čekiu šių metų Cr.250,00 mokesį, Comunidade Lituano-Brasileira vardu, ar jos išdininkui, Jonui Silickui. Kiti valdybos nariai irgi yra įgalioti tą mokesį priimti.

Sekantys nariai sumokėjo šį mokesį šią savaitę:

Dr. Jonas Niciporciukas
Endrikas Guzikauskas
Pijus O. Butrimavičius
Jonas Jodelis
Algirdas Baužys

"VOLUNGÉ" dainuoja Sąjungos pa vasario šventėje.

"VOLUNGÉ" ORGANIZUOJASI

Pi pirmųjų sėkmingų metų veiklos, jaunimo choras "Volungé" išsirinko pirmąją savo valdybą: Kristina G. Valavičiūtė – pirmininkė, Eduardas Greičius – vicep., Vera P. Garkauskaitė, Paulius Jurgilas ir Luciana Pumputyte – izdininkai, Milda P. Remenciūtė, Nida Remenciūtė, Angela Pumputyte ir Eliana Serbentaitė – sekretariatas, Elizabete Vazgauskaitė ir Eduardas Umaras – patarėjai, Robertas Saldys - choro maestro pavaduotojas.

Naujoji valdyba svarstė choro finansine problemas: išlaidų yra labai daug, o pajamų tik chorių mėnesiniai mokesčiai po 10 Cr. į mėnesį. Finansinei padėčiai pagerinti choras nutarė organizuoti pirmąjį "VOLUNGÉS" CHORO LINKSMAVAKARI šių metų gruodžio 1 d. šv. Kazimiero parapijos salėje.

SEMANÁRIO

**MŪSŲ
LIETUVA**

"NOSSA LITUÂNIA"

Endereço. C.P. 4421
01000 SÃO PAULO. SP.

Impressão R. Juatindiba. 28
Pq. da Moóca
03124 São Paulo. SP

Diretor responsável
Vytautas BACEVIČIUS

Redige Equipe editorial

Administrador Stanislao ŠILEIKA